Verslag van de vergaderingen van het *International Monetary and Financial Committee* (IMFC) en de G20 op 7 en 8 april.

Op donderdag 8 april vond de voorjaarsvergadering van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) virtueel plaats in verband met de COVID-19-pandemie. De Belgische Minister van Financiën dhr. Vincent van Peteghem vertegenwoordigde de Nederlands-Belgische IMF-kiesgroep tijdens het *International Monetary and Financial Committee* (IMFC).[1] Het was de eerste IMFC-vergadering onder voorzitterschap van Magdalena Andersson (Minister van Financiën van Zweden). En marge van de voorjaarsvergadering vond op woensdag 7 april de tweede vergadering van de G20 Ministers van Financiën en Presidenten van Centrale Banken (FMCBG) onder Italiaans voorzitterschap plaats, waarbij Nederland als gastland was uitgenodigd en minister Hoekstra Nederland vertegenwoordigde. Na afloop is een G20 Communiqué gepubliceerd.[2] De vergaderingen stonden in het teken van de mondiale financieel-economische situatie, een update van de COVID-19 respons van het IMF, waaronder versterking van het mondiale financiële vangnet, de externe financieringsbehoefte van lage-inkomenslanden, schuldenproblematiek, internationale belastingen, kwesties aangaande de financiële sector, en klimaat.

Mondiale economie

In het *World Economic Outlook* (WEO) rapport dat op 6 april jl. is gepubliceerd meldt het IMF dat de mondiale economie in 2021 naar verwachting met 6% groeit na een krimp van 3,3% in 2020 als gevolg van de COVID-19-crisis. Voor 2022 voorziet het IMF een mondiale groei van 4,4%. Het IMF heeft de mondiale groeiverwachting in dit WEO-rapport naar boven bijgesteld ten opzichte van de voorgaande WEO-raming van januari als gevolg van additionele beleidssteun in een aantal grote economieën, economische aanpassing en voortschrijdende vaccin-uitrol. Indien contactbeperkende maatregelen in de loop van 2021 in een aantal landen definitief versoepeld kunnen worden, voorziet het IMF vanaf het najaar een mogelijke bestendiging van het economisch herstel. Desalniettemin benadrukt het IMF dat de economische vooruitzichten onzeker blijven en voor een belangrijk deel afhankelijk blijven van de ontwikkeling van de pandemie.

Het IMF wijst erop dat onderliggend sprake blijft van een herstel van verschillende snelheden (zie grafiek 1). Dergelijke verschillen worden volgens het IMF voor een belangrijk deel gedreven door het verloop van de pandemie en het tempo waarmee vaccins voor verschillende landen beschikbaar komen, de sectorale compositie van economieën zoals het aandeel van contact-intensieve sectoren, het aanpassingsvermogen van de economie, de ontwikkeling van financiële condities en grondstofprijzen, alsook de beleidsrespons om de economische gevolgen van COVID-19 te blijven ondervangen en het herstel te ondersteunen.

Nationale overheden hebben een omvangrijke beleidsrespons ingezet waarbij tot dusver voor meer dan USD 16 biljoen aan maatregelen is genomen, o.a. gericht op de gezondheidszorg, het versterken van sociale vangnetten en het ondersteunen van huishoudens en bedrijven in getroffen sectoren. Het IMF verwelkomde tijdens de voorjaarsvergadering deze omvangrijke beleidssteun om de gevolgen van de COVID-19-crisis te ondervangen en schat dat dit de omvang van de economische schok in 2020 met twee derde heeft gedempt. *Managing Director* Georgieva benadrukte het belang om waar mogelijk maatregelen die het herstel ondersteunen niet te snel af te bouwen, maar weliswaar steeds gerichter voort te zetten (ten behoeve van kwetsbare huishoudens en levensvatbare bedrijven). Daarbij wees het IMF allereerst op het belang om te investeren in het bespoedigen van de productie en een universele uitrol van vaccins om het perspectief op een inclusief en breed gedragen mondiaal herstel te bevorderen. Aanhoudende beleidssteun zou in toenemende mate gericht moeten zijn en dienen te worden toegelegd op het bevorderen van herallocatie van productiemiddelen, het beperken van langdurige economische schade als gevolg van de pandemie, alsook productiviteitsverhogende hervormingen en investeringen die lange termijn groei ondersteunen – in het bijzonder t.b.v. de klimaattransitie en de digitale transformatie. Daarbij wees het IMF eveneens op het belang om rekening te houden

[1] Het volledige IMFC communiqué is opgenomen in de bijlage evenals de Nederlands-Belgische verklaring.
[2] Het volledige G20 communiqué is opgenomen in de bijlage.

met mogelijke negatieve grensoverschrijdende effecten van beleid en het belang van gedegen communicatie hierover.

Tegen deze achtergrond verwacht het IMF dat begrotingstekorten ook dit jaar omvangrijk blijven om het economisch herstel te ondersteunen. Zo voorziet het IMF in 2021 in ontwikkelde economieën een gemiddeld begrotingstekort van 9,4% (2020 10,9%), in opkomende economieën van 8,3% (2020 10,1%) en in lage-inkomenslanden van 4,9% (2020 5,5%). Alhoewel aanhoudende beleidssteun enerzijds het herstel bespoedigt, brengt de resulterende stijging van de overheidsschuld volgens het IMF ook verhoogde schuldhoudbaarheidsrisico's met zich mee. Met het oog op verhoogde publieke schuldquotes wees het IMF dan ook op het belang van geloofwaardige begrotingsraamwerken om middellange termijn schuldhoudbaarheid te borgen alsook het managen van risico's omtrent o.a. *contingent liabilities*.

Grafiek 1: IMF raming bbp-volume (geïndexeerd, 2019 = 100). Bron: IMF WEO april 2020

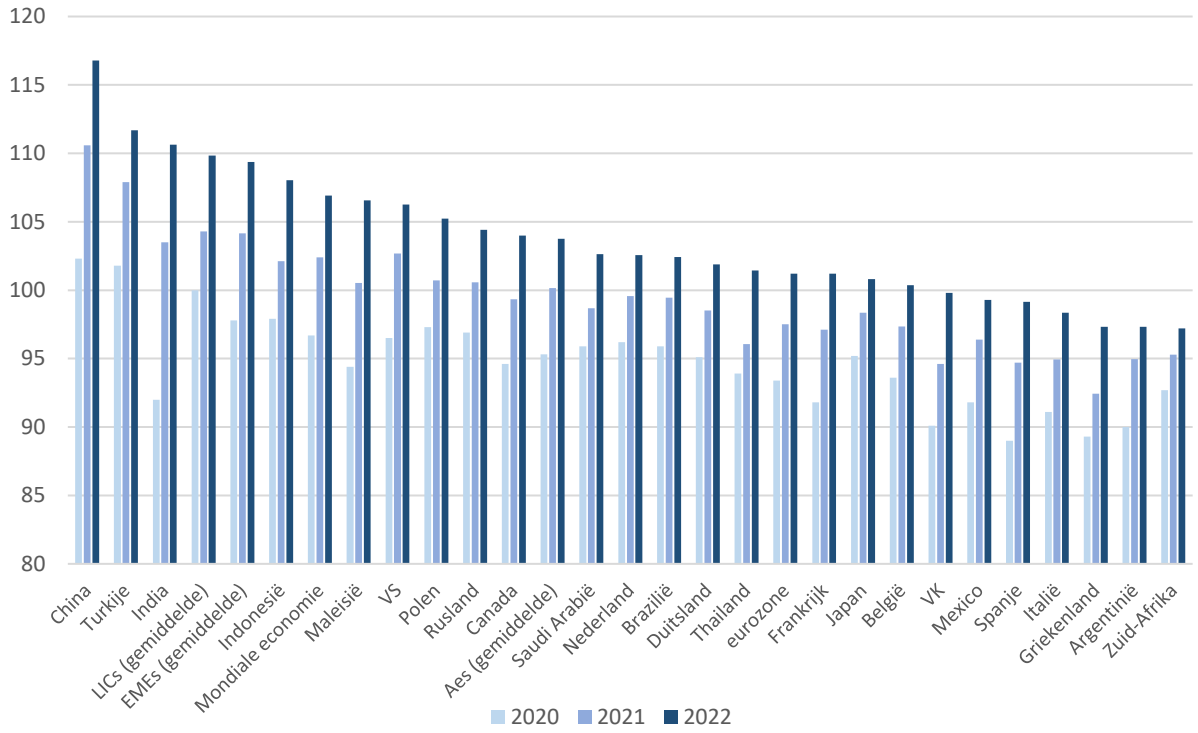

Covid-19 respons van het IMF

Het IMF heeft substantiële stappen gezet om de mondiale economie te stabiliseren en zijn leden te ondersteunen. Sinds het begin van de crisis heeft het IMF aan 85 leden financiële steun verstrekt, voornamelijk via noodfinanciering. Samen met de reeds bestaande programma's betekent dit dat het IMF eind april ongeveer USD 290 mld. van zijn beschikbare USD 1.000 leencapaciteit heeft ingezet. De leden van het IMFC verwelkomden inspanningen die het IMF reeds heeft geleverd om de leden te ondersteunen bij een duurzaam herstel uit de crisis.

De leden riepen het IMF op om het mondiale financiële vangnet verder te versterken door middel van een generieke allocatie van speciale trekkingsrechten (*Special Drawing Rights*, SDR) van USD 650 mld. Deze aanvulling van internationale reserves vergroot de weerbaarheid van de mondiale economie en de capaciteit om schokken op te vangen. Bovendien zal verkend worden hoe, op vrijwillige basis, landen met sterke financiële fundamenten gealloceerde SDR's kunnen uitlenen om de meest kwetsbare landen te ondersteunen. Het IMF is verzocht een formeel voorstel voor een generieke allocatie van SDR's uit te werken, waarin ook gekeken zal worden naar mogelijkheden om transparantie en verantwoording over het gebruik van SDR's te verbeteren. Het IMF zal een

voorstel doen op basis van een analyse naar de mondiale vraag naar internationale reserves en in lijn met de *Articles of Agreement* van het IMF. Een formeel voorstel voor de Raad van Bewindvoerders volgt naar verwachting in juni. Formele instemming zal daarna plaatsvinden middels een stemming door de Raad van Gouverneurs van het IMF.

In de vervolgfase wordt een aanvullend beroep op het IMF via reguliere programma's verwacht en IMFC leden verwelkomden deze transitie richting een duurzaam herstel uit de crisis. Daarbij hebben de leden het IMF opgeroepen om mogelijkheden te verkennen hoe lage-inkomenslanden en opkomende economieën verder gesteund kunnen worden. Hieronder valt de herziening van de *Poverty Reduction and Growth Trust* (PRGT), het fonds bij het IMF dat lage-inkomenslanden voorziet van concessionele leningen met een lange looptijd. Daarbij zal ook worden gekeken naar de financieringsstrategie, om te zorgen dat de PRGT over voldoende middelen blijft beschikken. Nederland kondigde tijdens het *Development Committee* een extra bijdrage aan van EUR 20 mln. in het kader van de PRGT.

Een voldoende geëquipeerd IMF is essentieel gebleken tijden de vorige mondiale financiële crisis om de leden te helpen met het oplossen van betalingsbalansproblemen en reservebuffers te versterken. De leden van IMFC heeft zich wederom uitgesproken voor een sterk op quota-gebaseerd IMF in het centrum van het mondiale financiële vangnet. De afronding van de afgesproken verdubbeling van de *New Arrangements to Borrow* (NAB) en verlenging van (een deel van) de *Bilateral Borrowing Arrangements* (BBA), twee tijdelijk aan het IMF beschikbaar gestelde middelen, werd verwelkomd. Het werk op de 16^{e} quotaherziening (afronding in december 2023) is dit jaar gestart e tijdens de jaarvergadering zal een voorgangsrapport worden gepresenteerd.

Mondiale publieke schulden

Tijdens de vergadering van G20 ministers van Financiën en centrale bankpresidenten is besloten dat het *Debt Service Suspension Initiative* (DSSI), waarmee uitstel van schuldendienstbetalingen wordt verleend op officiële bilaterale leningen door Club van Parijs en G20 crediteuren, een laatste keer is verlengd tot eind 2021. Landen worden aangemoedigd in de laatste maanden van het DSSI toe te bewegen naar structurele oplossingen voor schuldproblematiek, zoals volwaardige IMF programma's en schuldbehandeling onder het *Common Framework* (CF) *for Debt Treatments beyond the DSSI*, een gezamenlijk raamwerk voor de herstructurering van schulden van lage-inkomenslanden. In de vergadering werd veelvuldig opgeroepen tot effectieve implementatie van het CF en de start van het eerste *creditor committee*, het gremium waarin de crediteuren met blootstelling op het land dat een aanvraag voor schuldenbehandeling heeft gedaan zullen onderhandelen over de schuldherstructurering. Het IMF ondersteunt de implementatie van zowel het DSSI als het CF met o.a. schuldhoudbaarheidsanalyses, advies en capaciteitsopbouw. Er was tijdens zowel de G20 vergadering als de IMFC vergadering veel aandacht voor schuldentransparantie, waarbij veel landen, waaronder Nederland, benadrukten dat transparantie essentieel is voor zowel snelle en toereikende herstructureringen als voor het bevorderen van verantwoorde schuldfinanciering aan landen. In zowel de G20 vergadering als in het IMFC verschilden de inzichten tussen leden inzake de manier waarop transparantie verbeterd kan worden, en bleken niet alle leden voorstander van verdergaande openbaarmaking van informatie inzake schuldposities.

Duurzaam herstel

Het IMF benadrukte dat het versnellen van de productie en distributie van vaccins prioritair is om het mondiaal herstel te bespoedigen en benadrukt daarom het belang van multilaterale samenwerking om dit te bewerkstelligen. Het IMF benadrukt in dit kader in het bijzonder het belang van steun aan het ACT-A initiatief en haar COVAX faciliteit. Het bevorderen van de toegang tot vaccins kan bijdragen aan een meer synchroon herstel omdat dit het perspectief op een duurzame opheffing van contact beperkende maatregelen bespoedigt. Dit werd ook in de G20 vergadering onderschreven. Daarnaast is een universele toegang tot vaccins van groot belang om de kans op het ontstaan van nieuwe mutaties van het virus te verkleinen.

Een groot aantal IMFC-leden onderstreepten ook het belang van klimaat-gerelateerde risico's in het IMF-beleid. Het IMF benadrukte het belang van een groen herstel en het benutten van de COVID-19 crisis als katalysator voor de (financiering van de) transitie naar een klimaat-neutrale economie. Het IMF speelt een belangrijke rol bij het begeleiden van zijn leden naar een groen en inclusief herstel. Om dit te bewerkstelligen gaat het IMF overwegingen ten aanzien van klimaatverandering systematisch integreren in zijn surveillance, leningen en capaciteitsontwikkeling.

Internationale belastingen

Tijdens de G20 kwam ook het bereiken van consensus over het onderwerp internationale belastingen in een digitaliserende economie (BEPS 2.0) aan bod. Voorafgaand aan de G20 vergadering gaf de minister van Financiën van de Verenigde Staten aan te pleiten voor sterke wereldwijde afspraken over een minimumniveau van belastingheffing voor grote multinationals. In het *Inclusive Framework* georganiseerd door de OESO wordt al geruime tijd gesproken over een herziening van het internationale belastingsysteem. Het is positief dat de Verenigde Staten pleiten voor sterke wereldwijde afspraken hierover. Bovendien laten de uitlatingen van de Amerikaanse minister van Financiën zien dat de Verenigde Staten volledig gecommitteerd zijn aan het vinden van een multilaterale oplossing met de meer dan 135 landen in het *Inclusive Framework*. Tijdens de G20 vergadering benadrukten verschillende landen, waaronder Nederland, het belang van het bereiken van een internationaal akkoord halverwege 2021. Daarnaast gaf een klein aantal landen, waaronder Nederland, aan uit te kijken naar een discussie over groene belastingen in de G20.

Financiële sector

Het behoud van financiële stabiliteit en van het vermogen van de financiële sector om het economisch herstel te ondersteunen blijft een belangrijke prioriteit voor de G20. De *Financial Stability Board* (FSB) presenteerde verschillende rapporten aan de G20, waaronder een rapport over COVID-19 steunmaatregelen. In dit rapport wordt gesteld dat zowel vroegtijdige als te late stopzetting van de maatregelen gepaard gaat met risico's. Hoewel risico's van vroegtijdige stopzetting waarschijnlijk groter zijn, is de balans en voldoende aandacht voor risico's op lange termijn belangrijk. Daarnaast presenteerde de FSB een rapport over de gedane en openstaande hervormingen om systemische risico's en *moral hazard* risico's bij grote systemische banken te verlagen. Verschillende landen prezen de gedane hervormingen en gaven aan dat er nog werk resteert, ook op het vlak van de regulering van de niet-bancaire instellingen. Op het gebied van duurzame financiering heeft de G20 besloten de *Sustainable Finance Study Group* (SFSG), die recentelijk nieuw leven is geblazen door het Italiaanse G20-voorzitterschap, te upgraden naar een volwaardige G20 werkgroep. Dit kan helpen de werkzaamheden op dit gebied in een hogere versnelling te brengen. Nederland steunt dit, aangezien duurzame financiering een belangrijk onderwerp is in het bereiken van klimaatdoelstellingen.

Coalition of Finance Ministers for Climate Action

Op 6 april 2021 vond een ministeriele bijeenkomst plaats van de *Coalition of Finance Ministers for Climate Action*. Deze coalitie richt zich op de wijzen waarop de instrumenten van ministers van financiën kunnen bijdragen aan klimaatactie. Er wordt onder deze coalitie samengewerkt aan onderwerpen zoals integratie van klimaat in macro-financiële planning, groene budgettering, manieren van koolstofbeprijzing, het mobiliseren van financiering voor klimaat en het vergroenen van de financiële sector.

Tijdens deze bijeenkomst zijn een aantal nieuwe leden toegetreden waaronder de ministers van financiën van de VS, Japan, Korea. De Coalitie heeft daarmee inmiddels 60 leden, waaronder zowel ontwikkelde als minder ontwikkelde landen.[3] China nam als *observer* deel aan de bijeenkomst.

[3] Voor de volledige lijst met deelnemende landen zie https://www.financeministersforclimate.org/member-countries

Nederland levert een actieve bijdrage aan deze coalitie die zich met name richt op de werkstromen over CO2 beprijzing en vergroening van de financiële sector. Ten aanzien van de CO2 beprijzing zet Nederland in op het delen van *best-practices* t.a.v. effectieve beleidsmethoden, en het gebruik van dit platform om technische expert bijeen te brengen. Voor de werkstromen over de vergroening van de financiële sector speelt Nederland een voortrekkersrol in de technische discussies die zich richten op de ontwikkeling van meetmethodieken en klimaatcommitments. Nederland heeft onder andere een onderzoek naar deze ontwikkelingen opgezet.